

PREMIERA PE PRESCRIPTIE A FOST MOTIVATA – Judecatoarele Adina Lupea si Luminita Firicel de la CA Cluj, despre aplicarea deciziilor CCR 297/2018 si 358/2022: “Chiar daca am accepta posibilitatea considerarii ca valabile a actelor 'intreruptive de prescriptie' efectuate sub imperiul legii vechi (C.pen. in varianta anterioara datei de 25.06.2018), tot nu ar putea fi valorificate, intrucat s-ar obtine rezultatul combinarii dispozitiilor legilor penale succesive, expres interzis” (Hotararea)

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 04.08.2022 17:03

Lumea Justitiei prezinta motivarea **deciziei nr. 949/2022** din **dosarul nr. 577/33/2022**, prin care **judecatoarele Luminita Maria Firicel si Adina Daria Lupea (foto)** au admis prima contestatie in anulare depusa in baza deciziilor CCR 297/2018 si 358/2022 privind prescriptia ([click aici pentru a citi](#)). Subliniem ca este vorba despre o contestatie admisa in fond, nu doar in principiu – cum au facut celelalte instante, acestea asteptand ca ICCJ sa pronunte o hotarare prealabila privind modul de aplicare a celor doua decizii CCR.

Motivarea completului Firicel-Lupea este una cat se poate de simpla: cele doua decizii CCR nu lasa loc la interpretari. Singurul contraargument ar putea consta in asa-zisa valabilitate a actelor intreruptive de prescriptie efectuate sub imperiul vechii legi. Este vorba despre Codul penal in varianta anterioara datei de 25.06.2018, cand a fost publicata in Monitorul Oficial Decizia CCR 297/2018. Cu toate acestea, contraargumentul nu sta in picioare: acele acte tot nu ar putea fi valorificate in cauza, pentru simplul motiv ca s-ar ajunge la combinarea dispozitiilor legilor penale succesive (lex tertia). Or, asa ceva este expres interzis de Curtea Constitutionala (Decizia CCR 265/2014 prin care a fost consacrat modul de determinare a legii penale mai favorabile potrivit criteriului aprecierii globale), explica judecatoarele de la CA Cluj.

Iata principalul pasaj din motivare:

„Procedand la analiza pe fond a cauzei de incetare a procesului penal invocata de catre contestatorul condamnat ROSTAS MALIN, Curtea retine ca data de inceput a cursului termenului de prescriptie a raspunderii penale este dictata de data savarsirii faptei, respectiv 22.01.2016, disputa participantilor procesuali purtand asupra valabilitatii actelor presupus intreruptive de prescriptie indeplinite anterior publicarii Deciziilor CCR nr. 297/2018 si 358/2022.

Sub acest aspect, reținem, cu titlu preliminar, ca la data de 9 iunie 2022 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 565 din 9 iunie 2022, Decizia Curții Constitutionale a României nr. 358/2022 prin care s-a constatat neconstitucionalitatea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal. De la data publicării sale, această decizie devine opozabilă erga omnes, fiind obligatorie pentru instanțe atât în privința dispozițiilor cât și a considerentelor pe care se sprijină.

Or, în considerentele acestei decizii (358/2022), Curtea Constituțională a transat în mod explicit natura juridică a Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 ca decizie simplă / extremă, extragând și consecințele asociate pronunțării Deciziei anterior amintite, în lipsa intervenției active a legiuitorului: absența din fondul activ al legislației penale a vreunui caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii (25.06.2018) și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma (30.05.2022).

În continuare, Curtea constată că în cauză nu se contestă natura institutiei prescripției răspunderii penale de institutie de drept penal substanțial (chestiune transată, de altfel, prin Decizia CCR nr. 1092/2012), natura și durata termenelor de prescripție, cauzele de întrerupere sau de suspendare a cursului acestui termen (deopotrivă asupra existenței și a conținutului) subsumându-se institutiei prescripției răspunderii penale ca institutie de drept substanțial, fiind supusă regulilor de aplicare în timp a legii penale mai favorabile.

Procedând la evaluarea globală a legii penale mai favorabile, se constată că în speta Codul penal forma aflată în vigoare începând cu 25.06.2018 (data publicării Deciziei CCR nr. 297/2018) și până la data de 30.05.2022 (data intrării în vigoare a OUG 71/2022 de modificare a dispozițiilor art. 155 C.pen.) reprezintă legea penală mai favorabilă, întrucât aceasta nu prevede cauze de întrerupere a cursului termenului prescripției răspunderii penale, făcând astfel aplicabil termenul general de prescripție prevăzut de lege raportat la limitele de pedeapsă.

În ceea ce privește valabilitatea și efectele întreruptive de prescripție ale actelor de procedură comunicate contestatorului ROSTAS MALIN în calitate de inculpat, anterior pronunțării Deciziei CCR nr. 358/2022 Curtea reține că acestea nu pot fi valorificate în cauză.

În acest sens, Curtea subliniază că prin Decizia CCR nr. 297/26.04.2018 a fost sancționată (prin declararea ca neconstitucională) unica soluție normativă prevăzută de legislația penală privind institutia întreruperii termenului de prescripție.

Ca și o consecință a publicării acestei prime decizii CCR (nr. 297/2018), în lipsa oricărui reper normativ concordant cu exigențele impuse de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, în pofida evocării orientative a soluției legislative din Codul penal din 1969 în cuprinsul considerentelor acesteia, la nivelul dreptului substanțial nu pot fi identificate în niciun moment, de la data intrării în vigoare a Noului Cod penal și până la data împlinirii termenului general de prescripție a răspunderii penale, norme care să identifice actele ce pot genera efectul întreruptiv de prescripție.

În acest sens, în considerentele Deciziei 358/2022 (par. 68) Curtea Constituțională a arătat în mod explicit că „nu a impus ca toate actele care se comunică suspectului sau inculpatului sau toate actele care presupun participarea suspectului sau inculpatului să fie privite ca acte care sunt apte să întrerupă cursul prescripției răspunderii penale, stabilirea acestora intrând în competența legiuitorului, cu condiția esențială ca acestea să îndeplinească exigențele menționate de către instanța de contencios constituțional”.

In continuare a retinut Curtea Constitutionala ca (aceasta) „a statuat constant, in jurisprudenta sa, ca prevederile art. 61 alin. (1) din Constitutie stabilesc ca „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului roman si unica autoritate legiuitoare a tarii“, iar competenta de legiferare a acestuia cu privire la un anumit domeniu nu poate fi limitata daca legea astfel adoptata respecta exigentele Legii fundamentale (Decizia nr. 308 din 28 martie 2012, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012). Totodata, Curtea a statuat ca a permite celui care interpreteaza si aplica legea penala, in absenta unei norme exprese, sa stabileasca el insusi regula dupa care urmeaza sa rezolve un caz, luand ca model o alta solutie pronuntata intr-un alt cadru reglementat, reprezinta o aplicare prin analogie a legii penale. Or, potrivit jurisprudentei Curtii Europene a Drepturilor Omului si a Curtii Constitutionale, art. 7 paragraful 1 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale si art. 23 alin. (12) din Legea fundamentala, care consacra principiul legalitatii incriminarii si pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege), pe langa interzicerea, in mod special, a extinderii continutului infractiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infractiuni, prevad si principiul potrivit caruia legea penala nu trebuie interpretata si aplicata extensiv in defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie”.

Pe de alta parte, chiar daca am accepta posibilitatea considerarii ca valabile a actelor „intreruptive de prescriptie” efectuate sub imperiul legii vechi (C.pen. in varianta anterioara datei de 25.06.2018 ca data a publicarii Deciziei CCR nr. 297/2018), acestea tot nu ar putea fi valorificate in cauza, intrucat s-ar obtine rezultatul combinarii dispozitiilor legilor penale succesive (lex tertia), expres interzis prin Decizia CCR nr. 265/2014 (prin care a fost consacrat modul de determinare a legii penale mai favorabile potrivit criteriului aprecierii globale).

Fata de aceste considerente, conchidem ca durata termenului de prescriptie a raspunderii penale fata de contestatorul-condamnat ROSTAS MALIN se impune a fi calculata prin raportare la durata termenului general de prescriptie prev. de art. 154 alin. 1 lit. d C.pen., raportat la limitele de pedeapsa prevazute de lege de la 6 luni la 5 ani inchisoare, pentru savarsirea infractiunii de lovire sau alte violente prev. de art. 193 alin. 2 C.pen., care a atras condamnarea.

Acest termen (de 5 ani) s-a implinit la data de 23.03.2021 (dupa adaugarea celor 60 de zile in care cursul termenului de prescriptie a fost suspendat pe durata starii de urgenta in baza Decretelor prezidentiale, conform prevederilor art. 156 C.pen.), anterior pronuntarii deciziei penale nr. 794/A/09.06.2022 a Curtii de Apel Cluj, care face obiectul caii extraordinare de atac.

Astfel fiind, cererea de contestatie in anulare apare ca fiind intemeiata, urmand a fi admisa, cu consecinta desfiintarii in parte pe latura penala a hotararii de condamnare cu privire la inculpatul ROSTAS MALIN.

Procedand la rejudecare in aceste limite, in baza art. 396 alin. 6 C.pr. pen., rap. la art. 16 lit. f C.pr.pen., se va dispune incetarea procesului penal pornit impotriva inculpatului ROSTAS MALIN sub aspectul savarsirii infractiunii de lovire si alte violente prev. de art. 193 alin. 2 C.pen. in dauna persoanei vatamate FOGOROSY FRANCISC STEFAN, ca efect al intervenirii prescriptiei raspunderii penale.

Se va dispune in consecinta inlaturarea consecintelor condamnarii inculpatului pentru aceasta infractiune, prin anularea mandatului de executare a pedepsei nr. 15/10.06.2022 emis de Judecatoria Beclean pe numele acestuia.

Cheltuielile judiciare avansate de stat in prezenta procedura vor ramane in sarcina acestuia”.

* Cititi aici intreaga motivare a CA Cluj